

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS

Luminor indeksu ieguldījumu plāns Ilgtspējīgā nākotne

PROSPEKTS

(jaunā redakcijā)

Līdzekļu pārvaldītājs: Luminor Asset Management IPAS

Turētājbanka: Luminor Bank AS

Šis dokuments ir pielikums līgumam par valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanu Nr. LP-9/2005, kas noslēgts starp valsts aģentūru „Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra” un ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrību Luminor Asset Management IPAS 2005. gada 16.februārī un ir spēkā līdz 2032.gada 31.decembrim.

Prospekts un tā grozījumi apstiprināti Līdzekļu pārvaldītāja valdē:	Prospekts un tā grozījumi reģistrēti Finanšu un kapitāla tirgus komisijā:
2021.gada 09.aprīlī	2021.gada 3.jūnijā
2022.gada 24.janvārī	2022.gada 7.aprīlī
2022. gada 21.decembrī	2023. gada 18.janvārī
2023.gada 26.aprīlī	2023.gada 16. jūnijā

Pirms lēmuma pieņemšanas par iesaistīšanos šajā ieguldījumu plānā ir svarīgi iepazīties ar dalībniekiem paredzēto pamatinformācijas dokumentu, kā arī ar ieguldījumu plāna prospektā sniegto informāciju.

Ieguldījumu plāna prospekts var būt arī citās valodās, taču teksts latviešu valodā ir juridiski noteicošais.

Ieguldījumu plāna prospektu, kā arī citu informāciju par ieguldījumu plānu un līdzekļu pārvaldītāju iespējams saņemt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļās, Luminor Bank AS Latvijas filiāles klientu apkalpošanas centros (tālr. 1880, +371 67 17 1880, +371 67 096 096), Luminor Asset Management IPAS Skanstes iela 12, Rīga, LV 1013, Latvija, tālr. +371 67077100, internetā: <http://www.luminor.lv> un <http://www.manapensija.lv>.

SATURS

1. Lietoto terminu un saīsinājumu skaidrojums	3
2. Darījumu ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un ieguldījumu plāna pārvaldīšanas izmaksu un atlīdzības kopsavilkums	4
3. Ieguldījumu politika un ieguldījumu ierobežojumi	5
3.1. Ieguldījumu politika.....	5
3.2. Ieguldījumu objekti un veidi.....	5
3.3. Ieguldījumu ierobežojumi	6
4. Riski	7
5. Ieguldījuma plāna dalībnieka tiesības	8
5.1. Tiesības nodot fondētās pensijas kapitālu citam līdzekļu pārvaldītājam vai citam ieguldījumu plānam.....	8
5.2. Tiesības saņemt informāciju.....	8
6. Ieguldījumu plāna pārvalde	9
6.1. Līdzekļu pārvaldītājs	9
6.2. Turētājbanka	12
6.3. Zvērināts revidents.....	14
7. Ieguldījumu plāna līdzekļu un līdzekļu daļas vērtības noteikšanas metodes un kārtība	14
7.1. Plāna līdzekļu novērtēšanas vispārīgie principi.....	14
7.2. Ieguldījumu plāna aktīvu vērtības noteikšana	14
7.3. Informācija par ieguldījumu plāna un daļas vērtības nodošanu atklātībai.....	16
8. Informācija par nodokļiem un nodevām	16
9. Informācija par pensiju sistēmu	16
10. Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldes institūcijas locekļu apstiprinājums par Prospektā iekļautās informācijas patiesumu	17

1. LIETOTO TERMINU UN SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS

Aģentūra – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

Aprēķina diena - datums, uz kuru nosaka ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību.

Dalībvalsts – Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts.

Ieguldījumu plāna dalībnieks – persona, kura ir Shēmas dalībnieks un kura ir izvēlējusies šo ieguldījumu plānu.

Ieguldījumu plāna daļa – ieguldījumu plāna līdzekļu uzskaites vienība, kas tiek izmantota ieguldījumu plāna līdzekļu uzskaitē un darījumos ar šiem līdzekļiem.

Ieguldījumu plāna līdzekļi – Shēmas līdzekļu daļa, kas tiek pārvaldīta saskaņā ar ieguldījumu plānu šķirti no Līdzekļu pārvaldītāja citiem aktīviem, pārējo ieguldījumu plānu līdzekļiem un pārējiem Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldīšanā esošajiem līdzekļiem.

Ieguldījumu plāna pārvaldnieks – Līdzekļu pārvaldītāja amatpersona, kas veic darījumus ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un ir atbildīgs par ieguldījumu plāna līdzekļiem, ieguldījumu politikas un ierobežojumu, kas izklāstīti Prospektā, ievērošanu.

Ieguldījumu plāns – šajā Prospektā – Luminor indeksu ieguldījumu plāns Ilgtspējīgā nākotne.

Kapitāla vērtspapīrs – akcijas un tām pielīdzināmi pārvedami vērtspapīri, kā arī jebkura cita veida vērtspapīri, kas nodrošina līdzdalību kapitālsabiedrības kapitālā.

Latvijas Banka – Finanšu tirgus un tā dalībnieku uzraudzības iestāde Latvijā.

Līdzekļu pārvaldītājs – Luminor Asset Management IPAS - ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība, kuras pamatdarbība ir Shēmas līdzekļu pārvaldīšana un ar to saistītas darbības, kā arī privātā pensiju fonda pensiju plānu līdzekļu pārvaldīšana.

Naudas tirgus instrumenti – finanšu instrumenti, kurus parasti tirgo naudas tirgū: valsts parādzīmes, noguldījumu sertifikāti un komercsabiedrību parādzīmes, izņemot maksāšanas līdzekļus.

Normatīvie akti – Valsts fondēto pensiju likums, ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likums, Latvijas Bankas izdotie noteikumi un citi Latvijas Republikas normatīvie akti, kas reglamentē Valsts fondēto pensiju shēmas darbību.

Prospekts – šis ieguldījumu plāna prospekts.

Regulētais tirgus – daudzpusēja sistēma, kuru organizē vai pārvalda regulētā tirgus organizētājs un kurā atbilstoši daudzpusējas sistēmas noteikumiem, ievērojot līdzvērtīgus nosacījumus, apvieno vairāku trešo personu pirkšanas un pārdošanas intereses attiecībā uz finanšu instrumentiem vai veicina šādu interešu apvienošanu tā, ka rezultātā tiek noslēgts darījums attiecībā uz finanšu instrumentiem, kurus atļauts tirgot saskaņā ar daudzpusējas sistēmas noteikumiem, un kurai ir atļauts darboties, un kura pastāvīgi darbojas saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām.

Shēma – Valsts fondēto pensiju shēma.

Turētājbanka – banka, kas glabā ieguldījumu plāna līdzekļus, veic to uzskaiti, Līdzekļu pārvaldītāja uzdevumā veic darījumus ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un citus Turētājbankas līgumā, Normatīvajos aktos un Prospektā noteiktos pienākumus. Turētājbanka darbojas neatkarīgi no Līdzekļu pārvaldītāja un vienīgi ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs.

Turētājbankas līgums – rakstveidā noslēgts Līdzekļu pārvaldītāja un Turētājbankas līgums, saskaņā ar kuru Turētājbanka apņemas glabāt ieguldījumu plāna līdzekļus un veikt darījumus ar ieguldījumu plāna mantu, veikt ieguldījumu plāna kontu apkalpošanu saskaņā ar Normatīvajiem aktiem, ieguldījumu plāna Prospektu un Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumiem.

2. IEGULDĪJUMU PLĀNA PĀRVALDĪŠANAS IZMAKSAS UN ATLĪDZĪBAS

Šīs informācijas mērķis ir sniegt esošajiem un potenciālajiem ieguldījumu plāna (turpmāk tekstā arī - Plāns) dalībniekiem vispārēju ieskatu par kopējām izmaksām, kas tiem būs tieši vai netieši jāsedz, piedaloties šajā Plānā. Plašāka informācija par maksājuma aprēķināšanas kārtību ir sniegta Prospekta 6.1.8. un 6.2.4. punktā.

No Plāna līdzekļiem tiek segtas tās darījumu izmaksas, kas saistītas ar Plāna darbību un kas tiek attiecinātas uz katru konkrēto darījumu, tajā skaitā brokeru komisijas, komisijas par operācijām ar Plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem, komisijas par vērtspapīru norēķinu veikšanu, komisijas par noguldījumu pārskaitījumiem, nodokļu un nodevu maksājumi. Faktiskās izmaksas tiek segtas atbilstoši Turētājbankas un citu darījumu partneru noteiktiem cenrāžiem.

Kopējie maksimālie maksājumi par Plāna pārvaldi (procentos no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības) veidos 0.32% (viens komats viens) no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības gadā.

Maksājuma pastāvīgā daļa, kas ietver maksājumus Līdzekļu pārvaldītājam, Turētājbankai, kā arī maksājumus trešajām personām, kurus veic no Plāna līdzekļiem, izņemot izdevumus, kas radušies, veicot darījumus ar Plāna aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu, un kas ir noteikta atkarībā no Līdzekļu pārvaldītāja esošo ieguldījumu plānu kopējiem aktīviem 2023.gadam:

Maksimālais maksājuma pastāvīgās daļas apmērs:	0.32 %
Tajā skaitā Līdzekļu pārvaldītājam	0.25%
Tajā skaitā Turētājbankai	0.07%

Ieguldījumu plāna pārvaldes maksājuma mainīgā daļa ieguldījumu plānam netiek piemērota.

No Plāna līdzekļiem var maksāt atlīdzību trešajām personām par pakalpojumiem, kas saistīti ar Plāna pārvaldi, šādā gadījumā samazinot pastāvīgo atlīdzību Līdzekļu pārvaldītājam vai Turētājbankai, tā lai pārskata gada ietvaros netiktu pārsniegts kopējais šai Prospektā noteiktais maksimālais pastāvīgās atlīdzības apjoms.

No Plāna līdzekļiem var veikt citus maksājumus, kas saistīti ar Plāna darbību un kas nav darījumu izmaksas, kas tiek attiecinātas uz katru konkrēto darījumu, šādā gadījumā samazinot maksājuma Līdzekļu pārvaldītājam par Plāna pārvaldi pastāvīgo daļu, tā lai pārskata gada ietvaros netiktu pārsniegts kopējais šai Prospektā noteiktais maksimālais maksājuma par Plāna pārvaldi pastāvīgo daļu apmērs.

3. IEGULDĪJUMU POLITIKA UN IEGULDĪJUMU IEROBEŽOJUMI

3.1. Ieguldījumu politika

Plāna mērķis ir nodrošināt ieguldījuma plāna vērtības pieaugumu ilgtermiņā, paredzot ieguldīt līdz 100% no Plāna līdzekļiem pasaules akciju tirgos, izmantojot ieguldījumu fondus, kuri replicē akciju tirgu indeksus. Plāns tiek pārvaldīts pasīvi - neatkarīgi no situācijas finanšu tirgos, akciju ieguldījumu īpatsvars tiek uzturēts tuvu pie 100% līmeņa.

Plāna līdzekļi tiek izvietoti pasaules akciju tirgos, tajā skaitā gan attīstīto valstu (angliski - *developed markets*), gan attīstības valstu (angliski - *emerging markets*) akciju tirgos, saskaņā ar indeksu administratora *MSCI* iedalījumu. Tādējādi Plāna līdzekļu ieguldījumi netiek koncentrēti kādā konkrētā valstī vai pasaules ekonomikas sektorā. Plāna līdzekļus nav paredzēts ieguldīt finanšu instrumentos Latvijā, izņemot pastarpināti, ja tie tiktu iekļauti izmantoto ieguldījumu fondu replicētajos akciju tirgus indeksos. Plāna līdzekļu ieguldījumi var tikt veikti dažādās valūtās.

Plāna līdzekļi pārsvarā tiek ieguldīti tādos - ieguldījumu fondos, kuru replicētie akciju tirgu indeksi ņem vērā vides, sociālos un pārvaldības (ESG) kritērijus. Tādējādi Plāna līdzekļi tiek ieguldīti uzņēmumos ar augstāku par vidējo ESG novērtējumu akciju tirgū, kā arī no ieguldījumu objektiem tiek izslēgti noteiktiem kritērijiem atbilstoši uzņēmumi. Detalizētāka informācija par ilgtspējības risku integrēšanu ieguldījumu procesā, tajā skaitā izslēdzošajiem kritērijiem attiecībā uz ieguldījumu objektiem, kā arī cita ar ilgtspēju saistītā informācija, ir pieejama internetā mājas lapā www.luminor.lv, sadaļas "*Pamatinformācija dalībniekiem*" apakšsadaļā "*Ar Ilgtspēju saistītā informācija*", kā arī Līdzekļu pārvaldītāja telpās.

Daļa no Plāna līdzekļiem var tikt turēta naudas līdzekļu veidā Plāna likviditātes nodrošināšanai.

Plānam ir ilgtermiņa stratēģija, kas pieļauj būtiskas īstermiņa ieguldījumu plāna vērtības svārstības, kas atbilst pasaules akciju tirgu svārstībām. Ieguldījumu plāns ir ieteicams dalībniekiem, kuriem līdz pensijas vecumam ir vismaz 18 gadi, vai kuri ir gatavi uzņemties būtisku ieguldījumu plāna vērtības svārstīgumu, kas atbilst pasaules akciju tirgu svārstībām. Plāna ienesīgums netiek garantēts.

Līdzekļu pārvaldītājs iegulda Plāna līdzekļus atbilstoši ieguldījumu ierobežojumiem, kas paredzēti Normatīvajos aktos un Prospektā. Lai sasniegtu Plāna mērķus, Līdzekļu pārvaldītājs Plāna līdzekļus var ieguldīt 3.2. punktā uzskaitītajos ieguldījumu objektos un veidos.

Īss pārskats par riskiem, kas saistīti ar Plāna līdzekļu ieguldījumiem, ir sniegts šī Prospekta 4. sadaļā.

3.2. Ieguldījumu objekti un veidi

Plāna līdzekļi tiks ieguldīti šādos ieguldījumu objektos un ieguldījumu veidos saskaņā ar Normatīvo aktu noteikumiem:

- 3.2.1. komercsabiedrību akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros, ja šādi vērtspapīri:
  - a) ir iekļauti Latvijā vai citā Dalībvalstī reģistrētā regulētajā tirgū vai tiek tirgoti citā Dalībvalsts tirdzniecības vietā,
  - b) ir iekļauti Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētas fondu biržas oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā un minētā fondu birža ir Pasaules biržu federācijas pilntiesīga locekle,
  - c) nav iekļauti 3.2.1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajā tirdzniecības vietā, bet vērtspapīru emisijas noteikumos ir paredzēts, ka vērtspapīri tajā tiks iekļauti gada laikā no dienas, kad sāka parakstīšanās šo vērtspapīru saņemšanai. Ja minētie vērtspapīri gada laikā no dienas, kad sāka parakstīšanās to saņemšanai, netiek iekļauti 3.2.1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajā tirdzniecības vietā, Līdzekļu pārvaldītāja pienākums ir atpirkt šos vērtspapīrus par cenu, kas atbilst to iegādes vērtībai.
- 3.2.2. noguldījumos kredītiestādē, kas saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai dalībvalstī vai valstī, kas ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts un kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 26.jūnija regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (Dokuments attiecas uz EEZ) ir atzīta par valsti, kurā kredītiestādēm piemēro uzraudzības un darbību regulējošās prasības, kas ir līdzvērtīgas tām, ko piemēro Eiropas Savienībā;
- 3.2.3. Latvijā vai citā Dalībvalstī reģistrētajos ieguldījumu fondos;

3.2.4. atvasinātajos finanšu instrumentos, ja:

- a) šie atvasinātie finanšu instrumenti tiek tirgoti Dalībvalstī reģistrētā tirdzniecības vietā vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētas fondu biržas oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā un minētā fondu birža ir Pasaules biržu federācijas pilntiesīga locekle, vai
- b) atvasinātajā finanšu instrumentā ietvertās saistības ir uzņēmusies kredītiestāde, kura ir saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai un kurai ir atļauts sniegt finanšu pakalpojumus Latvijā vai citā dalībvalstī.

3.3. Ieguldījumu ierobežojumi

3.3.1. Plāna līdzekļi tiek ieguldīti, ievērojot šādus ieguldījumu ierobežojumus:

- a) ieguldījumi viena emitenta kapitāla vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Plāna aktīviem un vienlaikus 5 procentus no attiecīgā emitenta pamatkapitāla un balsstiesīgo akciju skaita;
- b) noguldījumi vienā kredītiestādē nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Plāna aktīviem. Šis ierobežojums neattiecas uz prasībām uz pieprasījumu pret Turētājbanku;
- c) ieguldījumi vienā ieguldījumu fondā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Plāna aktīviem un 30 procentus no šā ieguldījumu fonda neto aktīviem; ieguldījumu vienā ieguldījumu fondā drīkst palielināt līdz 25 procentiem no Plāna aktīviem, ja ieguldījumu fonda ieguldījumu politika paredz kapitāla vērtspapīru indeksa sastāva replicēšanu;
- d) ieguldījumus ar Līdzekļu pārvaldītāju vienā grupā esošo komercsabiedrību emitētajos finanšu instrumentos drīkst veikt tikai ar regulētā tirgus starpniecību, un ieguldījumi šādos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Plāna aktīviem;
- e) ieguldījumi ar Līdzekļu pārvaldītāju vienā grupā esošu komercsabiedrību pārvaldītajos ieguldījumu fondos nedrīkst pārsniegt 15 procentus no Plāna aktīviem;
- f) ieguldījumi Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldītajos ieguldījumu fondos nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Plāna aktīviem;
- g) ieguldījumu kopējā summa vienas komercsabiedrības vai komercsabiedrību grupas emitētajos vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Plāna aktīviem;
- h) noguldījumi vienā kredītiestādē vai vienā grupā ietilpstošās kredītiestādēs un ieguldījumi tās pašas kredītiestādes vai vienā grupā ietilpstošu kredītiestāžu emitētajos finanšu instrumentos kopsummā nedrīkst pārsniegt 15 procentus no Plāna aktīviem. Šis ierobežojums neattiecas uz prasībām pēc pieprasījuma pret Turētājbanku;
- i) ieguldījumus atvasinātajos finanšu instrumentos drīkst veikt tikai tāpēc, lai nodrošinātos pret Plāna aktīvu vērtības svārstību risku, kas var rasties, mainoties attiecīgā aktīva cenai vai valūtas kursam, un tikai tad, ja Līdzekļu pārvaldītājs ir iesniedzis Latvijas Bankai noteikumus, kuros detalizēti aprakstīta riska pārvaldīšanas politika un atvasināto finanšu instrumentu vērtēšanas metodes;
- j) izmantojot Plāna aktīvus darījumos ar aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu, saistības, kas izriet no šādiem darījumiem, nedrīkst pārsniegt 50 procentus no Plāna aktīviem. Šos darījumus drīkst veikt vienīgi Plāna īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem.

3.3.2. Plāna līdzekļus drīkst ieguldīt ārvalstu valūtās, ievērojot šādus papildu nosacījumus:

- a) atklātā pozīcija atsevišķā ārvalstu valūtā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Plāna aktīviem, izņemot 3.3.2. b) punktā noteikto;
- b) atklātā pozīcija atsevišķā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts valūtā, kura nav eiro, nedrīkst pārsniegt 50 procentus no ieguldījumu plāna aktīviem;
- c) atklātā pozīcija kopumā visās ārvalstu valūtās nedrīkst pārsniegt 20 procentus no ieguldījumu plāna aktīviem, izņemot 3.3.2. d) punktā noteikto;
- d) atklātā pozīcija kopumā visās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstu valūtās, kuras nav eiro, nedrīkst pārsniegt 100 procentus no ieguldījumu plānā aktīviem.

3.3.3. Ir aizliegts veikt šādas darbības ar Plāna līdzekļiem:

- a) Plāna līdzekļus ieguldīt nekustamajā īpašumā;
- b) Plāna līdzekļus piešķirt aizdevumos;
- c) Plāna līdzekļus ieguldīt Līdzekļu pārvaldītāja emitētajos finanšu instrumentos, izņemot tās pārvaldīšanā esošos ieguldījumu fondus, par kuru apliecību pirkšanu vai pārdošanu Līdzekļu pārvaldītājs nesaņem komisijas maksu no Plāna līdzekļiem;

- d) ņemt aizņēmumus uz Plāna rēķina, izņemot aizņēmumus īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem, nepārsniedzot 50 procentus no Plāna aktīviem;
- e) uz Plāna rēķina uzņemt saistības, kuras izriet no galvojuma līguma;
- f) slēdzot 3.3.1. punkta j) apakšpunktā un šī punkta d) apakšpunktā norādītos darījumus, kopsummā pārsniegt 50 procentus no Plāna aktīviem;
- g) Plāna līdzekļus ieguldīt virtuālajās valūtās.

Novērtējot Plāna ieguldījumu portfeļa atbilstību ieguldījumu stratēģijai un ierobežojumiem, Plāna līdzekļu vērtību aprēķina saskaņā ar šā Prospekta 7. sadaļu.

Plāna prospektā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus ir pieļaujams pārsniegt, ja tie radušies sakarā ar ārkārtīgiem un nelabvēlīgiem notikumiem finanšu tirgos, ievērojot Normatīvajos aktos noteiktās darbības ieguldījumu ierobežojumu pārsnieguma novēršanai.

Plāna prospektā noteikto ieguldījumu ierobežojumu pārsniegšana neatceļ attiecīgā darījuma spēkā esamību, bet Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atlīdzināt visus zaudējumus, kas Plāna dalībniekiem radušies šādas darbības rezultātā.

Ja Līdzekļu pārvaldītāja ieguldīšanas noteikumu pārkāpšanas novēršanai ir nepieciešams realizēt ieguldījumu plāna ieguldījumu, bet šāda ieguldījumu (aktīvu) realizācija finanšu tirgos nav iespējama, Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atpirkt minētos ieguldījumus par to patieso vērtību. Ieguldījumu patiesā vērtība nosakāma saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumiem, kas regulē fondēto pensiju shēmu ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanu.

Līdzekļu pārvaldītājs nekavējoties, taču ne vēlāk kā nākamajā dienā, rakstiski informē Komisiju un Aģentūru par ieguldījumu ierobežojumu pārkāpumiem, kā arī par pasākumiem, kas veikti šādu pārkāpumu novēršanai.

4. RISKI

Cenu svārstību risks - risks, ka vērtspapīru cenu svārstības var negatīvi ietekmēt plāna daļas vērtību dažādu tirgus apstākļu un nosacījumu izmaiņu dēļ. Risks tiek mazināts, nodrošinot ieguldījumu analīzi un diversifikāciju dažādos ieguldījumu objektos, tādējādi samazinot viena vērtspapīra, nozares, valsts vai reģiona iespējamās cenas krituma negatīvo ietekmi.

Norēķinu risks – risks, ka darījums varētu netikt veikts vērtspapīru vai aktīvu norēķinu sistēmā paredzētajā laikā vai pilnā apjomā tāpēc, ka darījuma partneris nav izpildījis savas saistības paredzētajā laikā vai pilnā apjomā. Lai mazinātu norēķinu risku, tirdzniecību parasti veic regulētos tirgos, kas darbojas pēc principa „piegāde pret samaksu”.

Likviditātes risks – iespēja ieguldījumu plānam ciest zaudējumus, ja noteiktā laika posmā kādu no ieguldījumu plāna aktīviem nav iespējams realizēt ar minimāliem izdevumiem. Likviditātes risks tiek mazināts, turot daļu ieguldījumu plāna aktīvu naudas līdzekļu un īstermiņa parāda vērtspapīru veidā, kā arī augstvērtīgos vērtspapīros ar augstu likviditātes pakāpi, kā arī nodrošinot ieguldījumu pietiekamu diversifikāciju. Lai samazinātu likviditātes risku, Līdzekļu pārvaldītājs paredz iespēju veikt aizņēmumus uz ieguldījumu plāna līdzekļu rēķina uz laiku līdz trim mēnešiem.

Ārvalstu valūtas risks – risks, ka nelabvēlīgas valūtas maiņas kursa izmaiņas var negatīvi ietekmēt ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību. Lai mazinātu ārvalstu valūtas risku, tiek noteikti ierobežojumi ieguldījumiem ārvalstu valūtās, ieguldījumu plāna līdzekļu ieguldījumi tiek diversificēti, ieguldot dažādās valstīs un izmantojot atvasinātos finanšu instrumentus.

Turētājbankas risks – risks daļēji vai pilnīgi zaudēt Turētājbankas turējumā esošos ieguldījumu plāna līdzekļus Turētājbankas maksātnespējas, bankrota, nolaidības vai tīšas darbības dēļ. Lai mazinātu Turētājbankas risku, rūpīgi izvēlas Turētājbanku, piemēram, par Turētājbanku izvēlas uzraudzītu un finansiāli stabilu kredītiestādi.

Emitenta risks – risks, ka atsevišķa vērtspapīra cena varētu nelabvēlīgi mainīties, rodoties no emitenta atkarīgiem nevēlamiem apstākļiem (piemēram, emitenta vadības kļūdu dēļ). Lai mazinātu emitenta risku, ieguldījumu plāna līdzekļu ieguldījumi tiek diversificēti un emitentu darbība tiek rūpīgi analizēta.

Inflācijas risks – risks, ka inflācijas dēļ varētu samazināties ieguldījumu plāna līdzekļu reālā vērtība. Ieguldījumu plāna līdzekļus drīkst ieguldīt pret inflāciju aizsargātos instrumentos, lai kontrolētu inflācijas risku.

Politiskais risks – risks, ka valstīs, kurās ir ieguldīti ieguldījumu plāna līdzekļi, varētu notikt nevēlami notikumi (piemēram, tiesiskās vides pārmaiņas), kas varētu būtiski ietekmēt ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību. Lai mazinātu politisko risku, ieguldījumu plāna līdzekļu ieguldījumi tiek veikti dažādās valstīs un tiek analizēti notikumi valstīs, kurās ir vai tiks ieguldīti ieguldījumu plāna līdzekļi.

Darījuma partnera risks - risks dalībniekam ciest zaudējumus gadījumā, ja darījumu partneris pārtrauks pildīt savas saistības pirms norēķina naudas plūsmas pēdējā maksājuma. Darījuma partnera risks tiek mazināts, pirms darījumu slēgšanas Līdzekļu pārvaldītājam veicot darījumu partneru kredītriska novērtēšanu.

Operacionālais risks - risks dalībniekam ciest zaudējumus prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu iekšējo procesu norises, cilvēku un sistēmu darbības vai ārējo apstākļu ietekmes dēļ, kas ietver arī juridisko un ar dokumentāciju saistīto risku, kā arī zaudējumu risku, kas izriet no dalībnieka vārdā veiktajām tirdzniecības, norēķinu un vērtēšanas procedūrām. Operacionālais risks tiek mazināts, Līdzekļu pārvaldītājam ieviešot un uzturot stingru iekšējās kontroles sistēmu.

Ilgtspējas (ESG) risks - ilgtspējas risks ir notikumi vai apstākļi, kuri rodas vides, sociālās vai pārvaldības jomā un kuru rašanās var izraisīt faktisku vai potenciāli negatīvu ietekmi uz ieguldījumu vērtību. Ilgtspējas risks var izpausties caur citiem jau esošiem ieguldījumu riskiem (tai skaitā, bet ne tikai caur tirgus risku, likviditātes risku, koncentrācijas risku, kredītrisku, aktīvu-pasīvu neatbilstības risku, u.c.). Ilgtspējas riska faktori var būtiski ietekmēt ieguldījumu svārstīgumu, likviditāti, kā arī izraisīt plāna daļas vērtības kritumu. Lai mazinātu ilgtspējas risku, plāna aktīvi tiek ieguldīti tādos ieguldījumu fondos, kuru replicētie finanšu tirgus indeksi ņem vērā vides, sociālos un pārvaldības (ESG) kritērijus.

Citi riski – nepārvarama vara (dabas katastrofas un stihijas, kara darbības, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos, informācijas sistēmās), naudas plūsmas risks, juridiskais, informācijas, valsts regulācijas riski, un tamlīdzīgi.

Līdzekļu pārvaldītājs, veicot ieguldījumu plāna pārvaldīšanu, rīkosies ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs un iespēju robežās darīs visu, lai izvairītos vai minimizētu Prospekta 4. nodaļā minētos riskus, taču Līdzekļu pārvaldītājs un Turētājbanka negarantē to, ka nākotnē būs iespēja pilnībā izvairīties no šiem riskiem. Līdzekļu pārvaldītājs un Turētājbanka negarantē ieguldījumu plāna daļas vērtības pieaugumu vai saglabāšanu.

5. IEGULDĪJUMA PLĀNA DALĪBNIIEKA TIESĪBAS

5.1. Tiesības nodot fondētās pensijas kapitālu citam līdzekļu pārvaldītājam vai citam ieguldījumu plānam

Katram fondēto pensiju shēmas dalībniekam ir tiesības brīvi izvēlēties un Ministru kabineta noteiktajā kārtībā mainīt sava uzkrātā fondētās pensijas kapitāla līdzekļu pārvaldītāju un ieguldījumu plānu, ja vienam līdzekļu pārvaldītājam ir divi vai vairāk ieguldījumu plāni. Fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāja maiņa pieļaujama ne biežāk kā reizi gadā, bet viena un tā paša fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāja ieguldījumu plānu maiņa – ne biežāk kā divas reizes gadā, kā arī papildus tad, ja:

- Latvijas Banka anulē fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājam izsniegto licenci pārvaldes pakalpojumu sniegšanai vai speciālo atļauju (licenci) shēmas līdzekļu pārvaldīšanai;
- Shēmas līdzekļu pārvaldītājs pats atsakās no shēmas līdzekļu pārvaldīšanas;
- ir notikusi Shēmas dalībnieka izraudzītā Līdzekļu pārvaldītāja reorganizācija;
- Shēmas līdzekļu pārvaldītājs Shēmas dalībnieka izraudzīto ieguldījumu plānu apvieno ar citu ieguldījumu plānu un ir Komisijā reģistrējis jaunu ieguldījumu plāna prospektu.

5.2. Tiesības saņemt informāciju

Informāciju par Plānu (Prospektu, tā grozījumiem un Plāna ceturkšņa un gada pārskatiem), Turētājbanku un Līdzekļu pārvaldītāju var saņemt visās Aģentūras nodaļās, pie Līdzekļu pārvaldītāja, Luminor Bank AS Latvijas filiāles klientu apkalpošanas centros, kā arī tā ir pieejama tīmekļa vietnēs www.luminor.lv un www.manapensija.lv.

5.3. Tiesības saņemt uzkrāto fondētās pensijas kapitālu

Kad fondēto pensiju shēmas dalībnieks sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt vecuma pensiju, un pieprasa pensiju, Aģentūra ar fondēto pensiju shēmas dalībnieka kontā reģistrēto fondētās pensijas kapitālu rīkojas pēc dalībnieka izvēles:

- a) uzkrāto fondētās pensijas kapitālu ieskaita valsts pensiju speciālajā budžetā un kopā ar pensijas kapitālu, kura veidošanos nosaka likums "Par valsts pensijām", pilnā apjomā ņem vērā, aprēķinot vecuma pensiju saskaņā ar minēto likumu;
- b) pārskaita uzkrāto fondētās pensijas kapitālu fondēto pensiju shēmas dalībnieka izraudzītam apdrošinātājam dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas) polises iegādei. Šādas mūža pensijas apdrošināšanas tipveida noteikumus izdod Ministru kabinets.

Fondēto pensiju shēmas dalībniekam ir tiesības izvēlēties, kā tiks izmantots viņa fondētās pensijas kapitāls gadījumā, ja fondēto pensiju shēmas dalībnieks nomirs pirms vecuma pensijas pieprasīšanas t.sk. pastāv iespēja pieprasīt:

- a) to ieskaitīt valsts pensiju speciālajā budžetā un ņemt vērā, aprēķinot apgādnieka zaudējuma pensiju mirušā fondēto pensiju shēmas dalībnieka apgādībā bijušajiem ģimenes locekļiem saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām";
- b) to pievienot fondēto pensiju shēmas dalībnieka norādītās personas fondētās pensijas kapitālam Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;
- c) to atstāt mantojumā Civillikumā noteiktajā kārtībā.

6. IEGULDĪJUMU PLĀNA PĀRVALDE

6.1. Līdzekļu pārvaldītājs

6.1.1. Līdzekļu pārvaldītāja juridiskā adrese

Līdzekļu pārvaldītājs ir Luminor Asset Management IPAS. Līdzekļu pārvaldītāja juridiskā adrese ir Skanstes iela 12, Rīga, LV 1013.

6.1.2. Līdzekļu pārvaldītāja dibināšanas datums un reģistrācijas numurs

Līdzekļu pārvaldītājs dibināts kā ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība 2004. gada 1. septembrī un reģistrēts Uzņēmumu reģistrā 2004. gada 10. septembrī. Vienotais reģistrācijas numurs ir 40003699053.

Finanšu un kapitāla tirgus komisija licenci ieguldījumu pārvaldes pakalpojumu sniegšanai izsniegusi 2004. gada 17. decembrī (licence pārreģistrēta 2006. gada 18. maijā, un 2011. gada 25. novembrī un 2017.gada 20.oktobrī).

6.1.3. Līdzekļu pārvaldītāja dibināšanas pamatkapitāla un apmaksātā pamatkapitāla apjoms

Līdzekļu pārvaldītāja dibināšanas pamatkapitāls ir 150 000 LVL (simts piecdesmit tūkstoši Latvijas latu). Līdzekļu pārvaldītāja apmaksātais pamatkapitāls ir 5 000 000,00 EUR (pieci miljoni eiro).

6.1.4. Informācija par Līdzekļu pārvaldītāja padomes un valdes locekļiem

Padome:

Līdzekļu pārvaldītāja padome tieši nepiedalās ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldē. Padome ir Līdzekļu pārvaldītāja pārraudzības institūcija, kas pārstāv akcionāru intereses sapulču starplaikā un uzrauga valdes darbību.

Padomes priekšsēdētājs Felix Johannes Peter Andresen Insbrukas Universitātē (*The University of Innsbruck*), Austrijā, ir ieguvis maģistra grādu starptautiskās ekonomikas un biznesa zinātnēs, Jaundienvidvēlsas Universitātē (*The University of New South Wales*), Austrālijā, studējis finanses un portfeļa pārvaldīšanu, savukārt Sidnejas Universitātē (*University of Sydney*), Austrālijā, ieguvis komerczinību maģistra grādu kvantitatīvajās finansēs; Frankfurtes Finanšu un Vadības augstskolā (Frankfurt School of Finance & Management), Vācijā, ieguvis maģistra grādu kvantitatīvajās finansēs, savukārt Manheimas Biznesa Skolā (Mannheim Business School) ieguvis maģistra grādu biznesa vadībā. No 2011. līdz 2013. gadam Felix Johannes Peter Andresendarbojās kā speciālists *Deloitte & Touche GmbH* (Vācija) finanšu, stratēģiskās un korporatīvās plānošanas, restruktūrizācijas u.c. saistītajās jomās. No 2013. līdz 2017.gadam ieņēma vadītāja amatu *d-fine GmbH* (Vācija), konsultējot klientus finanšu un risku vadības jautājumos, savukārt laika periodā no 2018. līdz 2019.gadam ieņēma viceprezidenta amatu *BlackRock Investment Management Ltd* (Vācija). Kopš 2020. gada Felix Johannes Peter Andresenieņem Risku Analīzes vadītāja amatu *Luminor Bank AS* (Igaunija).

Felix Johannes Peter Andresen ir padomes loceklis Luminor Bank AS meitas sabiedrībās Luminor investīciju valdymas UAB, Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS, Luminor Asset Management IPAS un Luminor Pensions Estonia AS.

Būtiska līdzdalība (virs 10%) citās uzņēmēj-sabiedrībās: nav.

Padomes priekšsēdētāja vietniece Jeļena Gūte Latvijas Universitātē ir ieguvusi bakalaura un maģistra grādu sociālajās zinātnēs, kā arī absolvējusi Hārvardas Biznesa Skolas Vispārīgās Vadības Programmu (*Harvard Business School, General Management Program*) un pēdējo desmit gadu laikā ir ieņēmusi vadošus amatus šādos uzņēmumos: no 2012. līdz 2017. gadam ir bijusi audita vadītāja un iekšējā audita vadītāja Swedbank grupas uzņēmumos Latvijā un Igaunijā, no 2017.gada līdz 2020.gadam ieņēmusi grupas iekšējā audita vadītājas amatu Luminor grupā. Kopš 2020.gada februāra Jeļena Gūte ir Luminor Bank AS finanšu departamenta vadītāja.

Jeļena Gūte ir padomes locekle Luminor Bank AS meitas sabiedrībās Luminor investīciju valdymas UAB, Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS, Luminor Asset Management IPAS un Luminor Pensions Estonia AS.

Būtiska līdzdalība (virs 10%) citās uzņēmēj-sabiedrībās: nav.

Padomes locekle Gita Juršāne ir ieguvusi tiesību zinātņu bakalaura un maģistra grādu Latvijas Universitātē un pēdējo desmit gadu laikā ir ieņēmusi šādus amatus: no 2009.gada līdz 2016.gadam bijusi vecākā juriste Nordea Bank AB Latvijas filiālē, savukārt no 2016.gada līdz 2017.gadam ieņēmusi Juridiskā departamenta vadītājas amatu. Laika periodā no 2017. gada līdz 2019.gadam ieņēmusi Juridiskā departamenta vadītājas amatu Latvijā un kopš 2019.gada līdz šim brīdim ieņem Privātpersonu un ieguldījumu jomas juridiskā departamenta Baltijas vadītājas amatu.

Gita Juršāne ir padomes locekle Luminor Bank AS meitas sabiedrībās Luminor investīciju valdymas UAB, Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS, Luminor Asset Management IPAS un Luminor Pensions Estonia AS.

Būtiska līdzdalība (virs 10%) citās uzņēmēj-sabiedrībās: nav.

Padomes loceklis Heikki Yrjö Hermanni Koskinen ir ieguvis M.Sc. grādu ekonomikā un biznesa vadībā Vāsas Universitātē (*University of Vaasa*), Somijā un pēdējo desmit gadu laikā ir ieņēmis šādus amatus: no 2010. līdz 2018.gadam ieņēmis vadošā Resursu pārvaldības analītiķa amatu *Nordea Group Treasury* (Somija), no 2018. līdz 2021.gadam ieņēmis vadītāja amatu Luminor Grupas Resursu vadības un aktīvu un pasīvu pārvaldīšanas nodaļā, savukārt kopš 2021.gada ieņem Luminor Grupas Resursu vadības departamenta vadītāja amatu.

Heikki Yrjö Hermanni Koskinen ir padomes loceklis Luminor Bank AS meitas sabiedrībās Luminor investīciju valdymas UAB, Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS, Luminor Asset Management IPAS un Luminor Pensions Estonia AS.

Būtiska līdzdalība (virs 10%) citās uzņēmēj-sabiedrībās: nav.

Valde:

Valde ir Līdzekļu pārvaldītāja izpildinstitūcija, kas pārvalda Līdzekļu pārvaldītāja mantu un rīkojas ar tās kapitālu atbilstoši likumu un Līdzekļu pārvaldītāja statūtiem un akcionāru pilnsapulču norādījumiem. Attiecībā uz ieguldījumu plānu valde tieši veic šādas darbības: apstiprina ieguldījumu plāna pārskatus, apliecina Prospektā ietvertās informācijas patiesumu un ieceļ ieguldījumu plāna pārvaldnieku, kā arī apstiprina Līdzekļu pārvaldītājam maksājamās atlīdzības apjomu.

Valdes priekšsēdētājs Atis Krūmiņš ir ieguvis profesionālo bakalaura grādu uzņēmējdarbības vadīšanā Banku Augstskolā un maģistra grādu finansēs un starptautiskajā biznesā Aarhus Biznesa skolā Dānijā. Papildus Atis Krūmiņš ir ieguvis kvalificēta finanšu analītiķa (CFA jeb *Chartered Financial Analyst*) kvalifikāciju. No 2010. gada līdz 2018. gadam Atis Krūmiņš ieņēma ieguldījumu pārvaldes nodaļas, Private Banking vadītāja amatu Nordea Bank Finland Plc. Latvijas filiālē (no 2017. gada tās nosaukums – Luminor Bank AS). No 2018. gada līdz 2019. gadam Atis Krūmiņš bija Luminor Bank AS ieguldījumu pārvaldes nodaļas vadītājs Baltijā.

Būtiska līdzdalība (virs 10%) citās uzņēmējdarbībās: nav.

Ar ieguldījumu plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Valdes priekšsēdētājs atbild par valdes darba organizēšanu, ziņojumu sniegšanu padomei, Līdzekļu pārvaldītāja darbības stratēģisko ieguldījumu plānošanu un attīstību. Valdes priekšsēdētājs atbild arī par Līdzekļu pārvaldītāja grāmatvedības kārtošānu, biznesa atbalsta funkcijām un apmācībām.

Valdes loceklis Tarass Buka ir ieguvis maģistra grādu finanšu ekonomikā, BI Norwegian Business School un bakalaura grādu ekonomikā, Rīgas Ekonomikas augstskolā. Papildus Tarass Buka ir ieguvis kvalificēta finanšu analītiķa (CFA jeb *Chartered Financial Analyst*) kvalifikāciju.

Profesionālā biogrāfija: Luminor Asset Management IPAS aktīvu pārvaldnieks (kopš 2012. gada), IPAS „Finasta Asset Management” valdes loceklis (2007. - 2012.).

Būtiska līdzdalība (virs 10%) citās uzņēmējdarbībās: nav.

Ar ieguldījumu plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Valdes loceklis atbild par ieguldījumu pārvaldīšanas jomu, ieskaitot ieguldījumu pārvaldīšanas procesa nepārtrauktības nodrošināšanu, ieguldījumu pārvaldīšanas procesa organizēšanu atbilstoši ieguldījumu plānu un pensiju ieguldījumu plānu riska profilam ar mērķi nodrošināt ieguldījumu plānu un pensiju ieguldījumu plānu konkurētspēju, regulāras ziņošanas un komunikācijas organizēšanu par ieguldījumu plānu izvietojumu un ieguldījumu rezultātiem ieinteresētajām personām, ieskaitot Līdzekļu pārvaldītāja valdi un padomi, Pensiju plānu riska pārvaldīšanas politikas īstenošanu u.c. jautājumiem.

Valdes locekle Vita Krātiņa Latvijas Universitātē ir ieguvusi sociālo zinātņu bakalaura grādu tiesību zinātnēs. No 2008. gada līdz 2013. gadam Vita Krātiņa ieņēma juristes amatu AS GE Money Bank, bet no 2014. līdz 2019. gadam bija juriste AAS SEB Dzīvības apdrošināšana un no 2018. līdz 2019. gadam arī personas datu aizsardzības speciāliste AAS SEB Dzīvības apdrošināšana un AS SEB atklātais pensiju fonds. Kopš 2019. gada ieņem Juridiskā nodrošinājuma un Normatīvu ievērošanas vadītājas amatu Luminor Asset Management IPAS un Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS.

Vita Krātiņa ir arī Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS valdes priekšsēdētāja.

Būtiska līdzdalība (virs 10%) citās uzņēmējdarbībās: nav.

Ar ieguldījumu plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: valdes loceklis atbild par juridiskajiem jautājumiem, darbības uzraudzības funkciju, ieskaitot Līdzekļu pārvaldītāja ikdienas aktivitāšu atbilstības piemērojamajiem normatīvajiem aktiem uzraudzību, saziņu ar Līdzekļu pārvaldītāja darbību uzraugošajām iestādēm, iekšējo auditu un citām ieinteresētajām personām.

6.1.5. Informācija par ieguldījumu plāna pārvaldnieku

Arturs Andronovs, ieguldījumu plāna pārvaldnieks.

Izglītība: bakalaura grāds finansēs, Banku Augstskola. Papildus Arturs Andronovs ir ieguvis kvalificēta finanšu analītiķa (CFA jeb *Chartered Financial Analyst*) kvalifikāciju.

Profesionālā biogrāfija: Luminor Asset Management IPAS vecākais portfeļu pārvaldnieks (kopš 2021. gada maija līdz šim brīdim); Luminor Bank AS aktīvu pārvaldnieks (08/2016-05/2021); AS Expobank brokeris (12/2014-07/2016); Baltikums Bank AS portfeļu pārvaldnieks (10/2013-11/2014); Baltikums Bank AS brokeris (10/2011-09/2013).

Būtiska līdzdalība (virs 10%) citās uzņēmējdarbībās: nav.

Ieguldījumu plāna pārvaldnieks rīkojas ar ieguldījumu plāna līdzekļiem saskaņā ar Līdzekļu pārvaldītāja statūtiem un ieguldījuma plāna Prospektu. Ieguldījumu plāna pārvaldnieka pienākums ir iegūt pietiekami plašu informāciju, kā arī uzraudzīt to personu finansiālo un ekonomisko situāciju, kuru emitētajos vērtspapīros tiks vai ir tikuši izvietoti ieguldījumu plāna līdzekļi. Ieguldījumu plāna pārvaldnieks regulāri veic ieguldījumu un resursu pārvaldīšanas tirgu izpēti un analīzi, kā arī veic darījumus ar ieguldījumu plāna līdzekļiem. Ieguldījumu plāna pārvaldnieks drīkst strādāt tikai vienā ieguldījumu sabiedrībā. Tas drīkst pārvaldīt vairākus vienas sabiedrības pārvaldē esošus ieguldījumu plānus.

Pašreiz ieguldījumu plāna pārvaldnieks pārvalda ieguldījumu plānus „Luminor 53-58”, „Luminor 62-65”, „Luminor 58+”, „Luminor 48-53”, „Luminor 16-48” un „Luminor indeksu ieguldījumu plāns Ilgtspējīgā nākotne”, kā arī privātos pensiju plānus „Luminor Sabalansētais pensiju plāns”, „Luminor indeksu ieguldījumu plāns Ilgtspējīgā nākotne” un „Luminor Progresīvais pensiju plāns”.

Ieguldījumu plāna pārvaldnieka prombūtnes laikā pārvaldnieka funkcijas, kas nepieciešamas ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanai, veic Līdzekļu pārvaldītāja valdes loceklis Tarass Buka vai valdes tam speciāli pilnvarota persona.

6.1.6. Informācija par Līdzekļu pārvaldītāja akcionāriem

Līdzekļu pārvaldītāja vienīgais akcionārs ir Luminor Bank AS (Igaunija), reģistrācijas nr. 11315936.

6.1.7. Citi Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldīšanā esošie ieguldījumu plāni un pensiju plāni

Līdzekļu pārvaldītājs pārvalda ieguldījumu plānus „Luminor 53-58”, „Luminor 62-65”, „Luminor 58+”, „Luminor 48-53”, „Luminor 16-48”, Luminor indeksu ieguldījumu plāns Ilgtspējīgā nākotne un privātos pensiju plānus „Luminor Sabalansētais pensiju plāns”, „Luminor indeksu plāns Ilgtspējīgā nākotne” un „Luminor Progresīvais pensiju plāns”.

6.1.8. Līdzekļu pārvaldītājam maksājamās atlīdzības apmērs, noteikšanas un maksāšanas kārtība

Maksājumu par Plānu pārvaldi maksimālais apmērs noteikts Prospekta 2. nodaļā.

Maksājuma par ieguldījumu plāna pārvaldi pastāvīgo un mainīgo daļu aprēķina, uzskaita un ietur Ministru kabineta 2017.gada 19.decembra noteikumu Nr. 765 “Kārtība, kādā valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājs aprēķina maksājumu par ieguldījumu plāna pārvaldi, un kārtība, kādā tiek veikta minētā maksājuma uzskaitē un ieturēšana” noteiktajā kārtībā.

Valsts fondēto pensiju likumā noteikto maksājuma pastāvīgo daļu ieguldījumu plāna finanšu pārskatos pārvaldītājs uzskaita par katru kalendāra dienu un aprēķina: ieguldījumu plāna neto aktīvu vērtību iepriekšējā aprēķina dienā reizinot ar maksājuma pastāvīgo daļu procentos, dalot ar kalendāro dienu skaitu pārskata gadā un reizinot ar kalendāra dienu skaitu no iepriekšējās aprēķina dienas.

Līdzekļu pārvaldītājam maksājamās atlīdzības pastāvīgā daļa tiek uzkrāta mēneša laikā un izmaksāta no ieguldījumu plāna līdzekļiem ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc kārtējā kalendārā mēneša beigām. Atlīdzības pastāvīgās daļas apmērs par mēnesi tiek aprēķināts summējot šajā kalendārajā mēnesī aprēķināto katras dienas atlīdzību.

Maksājuma mainīgās daļas aprēķins ietver no gada sākuma līdz aprēķina dienai (ieskaitot) starprezultātam uzkrāto maksājuma mainīgās daļas maksimālo apmēru, starprezultātam aprēķināto maksājuma mainīgo daļu un ieguldījumu plāna finanšu pārskatos uzskaitīto maksājuma mainīgo daļu.

Maksājuma mainīgo daļu uzkrāj gada laikā un izmaksā no plāna līdzekļiem ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc kārtējā kalendārā gada beigām.

Līdzekļu pārvaldītājam maksājamās atlīdzības apmērs var tikt mainīts, bet tas nedrīkst pārsniegt Prospektā noteikto šīs atlīdzības maksimālo lielumu.

6.1.9. Informācija par atsevišķiem pakalpojumiem, kas saistīti ar ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanu un ko Līdzekļu pārvaldītājs ir nodevis (deleģējis) citām personām

Līdzekļu pārvaldītājs ir noslēdzis līgumus ar Luminor Bank AS, saskaņā ar kuriem Luminor Bank AS Līdzekļu pārvaldītājam sniedz šādus pakalpojumus: ieguldījumu plānu mārketing, iekšējais audits, darbības atbilstības kontrole un IT sistēmu uzturēšana, operacionālā riska funkcija, kā arī grāmatvedības un personālvadības funkcijas.

6.2. Turētājbanka

6.2.1. Turētājbankas nosaukums un reģistrācijas numurs

Luminor Bank AS (Igaunija), reģistrācijas Nr.11315936, kuru Latvijā pārstāv Luminor Bank AS Latvijas filiāle, reģistrēta komercreģistrā 2018.gada 6.jūlijā, reģistrācijas Nr. 40203154352.

6.2.2. Turētājbankas juridiskā adrese

Luminor Bank AS juridiskā adrese ir Liivalaia 45, 10145, Tallina, Igaunija. Luminor Bank AS Latvijas filiāles juridiskā adrese ir Skanstes iela 12, Rīga, LV 1013.

6.2.3. Turētājbankas tiesības un pienākumi saistībā ar leguldījumu plāna līdzekļu pārvaldi un uzskaiti

Līdzekļu pārvaldītājs noslēdz līgumu ar Turētājbanku par leguldījumu plāna līdzekļu glabāšanu un leguldījumu plāna kontu apkalpošanu. Turētājbanka, veicot savus pienākumus, darbojas neatkarīgi no Līdzekļu pārvaldītāja un vienīgi leguldījumu plāna dalībnieku interesēs.

Ja Līdzekļu pārvaldītāja tiesības pārvaldīt leguldījumu plāna līdzekļus izbeidzas, tiesības pārvaldīt leguldījumu plānu pāriet Turētājbankai, izņemot gadījumu, kad Turētājbanka saņem Aģentūras rīkojumu par Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldīšanā esošo leguldījumu plāna līdzekļu nodošanu citam līdzekļu pārvaldītājam.

Turētājbankai ir tiesības: pieprasīt no Līdzekļu pārvaldītāja informāciju par darījumiem ar turēšanā esošo leguldījumu plāna mantu; neveikt darījumus, kas ir pretrunā ar Normatīvajiem aktiem, leguldījumu plāna Prospektu un Turētājbankas līgumu; saņemt no leguldījumu plāna mantas atlīdzību par Turētājbankas līgumā noteikto pakalpojumu sniegšanu.

Turētājbankai ir pienākumi: glabāt leguldījumu plāna mantu saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un Turētājbankas līgumu; sekot, lai leguldījumu plāna aktīvu vērtība un daļas vērtība tiktu aprēķināta saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem, Latvijas Bankas noteikumiem un leguldījumu plāna Prospektu; izpildīt Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumus, ja tie nav pretrunā ar Normatīvajiem aktiem, Latvijas Bankas noteikumiem, leguldījumu plāna Prospektu un Turētājbankas līgumu; nodrošināt, lai leguldījumu plāna ienākumi tiktu izlietoti saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un leguldījumu plāna Prospektu; sekot, lai pienācīgi tiktu veikti darījumi ar leguldījumu plāna mantu noteiktie maksājumi; uzraudzīt, kā Līdzekļu pārvaldītājs ievēro Propektā noteiktos ieguldīšanas noteikumus; uzraudzīt zaudējumu novērtēšanas un atlīdzināšanas procesu; savā vārdā celt leguldījumu plāna ieguldītāju prasības pret Līdzekļu pārvaldītāju, ja attiecīgie apstākļi to prasa. Tas neierobežo leguldījumu plāna dalībnieku tiesības celt šādas prasības savā vārdā; celt pretprasību gadījumā, ja sakarā ar tās saistībām tiek vērsta piedziņa pret leguldījumu plāna mantu.

Turētājbankai ir pienākums nekavējoties ziņot Latvijas Bankai, Aģentūrai un Līdzekļu pārvaldītāja padomei par Turētājbankai zināmo Līdzekļu pārvaldītāja rīcību, kas ir pretrunā ar Normatīvajiem aktiem, leguldījumu plāna Prospektu un Turētājbankas līgumu.

Turētājbanka pilnā apmērā atbild leguldījumu plāna dalībniekiem, Līdzekļu pārvaldītājam un trešajām personām par zaudējumiem, kas nodarīti, ja Turētājbanka ar nolūku Normatīvos aktus vai Turētājbankas līgumu vai nolaidīgi veikusi savus pienākumus. Ja Turētājbanka devusi piekrišanu darījumam, kas neatbilst „Valsts fondēto pensiju likuma” nosacījumiem, vai nav iesniegusi pretenziju par minētā likuma noteikumu pārkāpumu, Turētājbanka un Līdzekļu pārvaldītājs ir solidāri atbildīgi par leguldījumu plānam nodarītajiem zaudējumiem.

Turētājbankas pienākumu nodošana trešajām personām neatbrīvo Turētājbanku no Normatīvajos aktos un Turētājbankas līgumā paredzētās atbildības.

6.2.4. Turētājbankai maksājamās atlīdzības apmērs, noteikšanas un maksāšanas kārtība

Turētājbankas maksimālās atlīdzības apjoms ir noteikts Prospekta 2. nodaļā.

Atlīdzība Turētājbankai tiek aprēķināta katru darba dienu, leguldījumu plāna neto aktīvu vērtību iepriekšējā aprēķina dienā reizinot ar Turētājbankai maksājamās atlīdzības likmi procentos, dalot ar faktisko dienu skaitu gadā un reizinot ar kalendāro dienu skaitu kopš pēdējās aprēķina dienas, par kuru aprēķināta atlīdzība.

Turētājbankai maksājamā atlīdzība tiek uzkrāta mēneša laikā un izmaksāta no leguldījumu plāna līdzekļiem ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc kārtējā kalendārā mēneša beigām. Atlīdzības apmērs par mēnesi tiek aprēķināts summējot šajā kalendārajā mēnesī aprēķināto katras dienas atlīdzību.

Turētājbankai maksājamās atlīdzības apmērs var tikt samazināts, bet tas nedrīkst pārsniegt Propektā noteikto šīs atlīdzības maksimālo lielumu.

Darījumu izmaksas, kas tieši saistītas ar darījumu ar ieguldījumu plāna līdzekļiem veikšanu (maksas par pārskaitījumu veikšanu, darījumu komisijas maksas un citas līdzīgas izmaksas), ja tās pamatotas ar ārējiem maksājuma dokumentiem, tiek attiecinātas uz katru konkrētu darījumu. Līdzekļu pārvaldītājs ir tiesīgs ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs apmaksāt darījumu izmaksas no saviem līdzekļiem.

6.3. Zvērināts revidents

Zvērināts revidents ir PricewaterhouseCoopers SIA, reģistrācijas Nr.: 40003142793.

Ar ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanu saistītu pakalpojumu deleģēšana Līdzekļu pārvaldītājs ir noslēdzis līgumus ar Luminor Bank AS, saskaņā ar kuriem Luminor Bank AS Līdzekļu pārvaldītājam sniedz šādus pakalpojumus: ieguldījumu plānu mārketingu, iekšējais audits, darbības atbilstības kontrole un IT sistēmu uzturēšana, operacionālā riska funkcija, kā arī grāmatvedības un personālvadības funkcijas.

7. IEGULDĪJUMU PLĀNA LĪDZEKĻU UN LĪDZEKĻU DAĻAS VĒRTĪBAS NOTEIKŠANAS PROCEDŪRA

7.1. Plāna līdzekļu novērtēšanas vispārīgie principi

Ieguldījumu plāna vērtība tiek aprēķināta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ieguldījumu plāna vērtība ir starpība starp ieguldījumu plāna aktīviem un saistībām.

Ieguldījumu plāna daļas vērtība ir attiecība starp ieguldījumu plāna vērtību uz aprēķina dienu un uz aprēķina dienu reģistrēto ieguldījumu plāna daļu skaitu. Ieguldījumu plāna daļas vērtība tiek noteikta euro ar precizitāti ar ne mazāk kā četrām zīmēm aiz komata. Ieguldījumu plāna daļas vērtība tiek lietota ieguldījumu plāna daļu aprēķināšanai un dzēšanai.

7.2. Ieguldījumu plāna aktīvu vērtības noteikšana

7.2.1. Ieguldījumu finanšu instrumentos novērtēšanas vispārīgie principi

Plāna ieguldījumi finanšu instrumentos sākotnēji aktīvu un saistību pārskatā tiek atzīti to iegādes vērtībā (ieskaitot darījumu izmaksas). Finanšu instrumentu pirkšana un pārdošana tiek uzskaitīta darījuma dienā.

Finanšu instrumentu novērtēšanai Līdzekļu pārvaldītājs izmanto aprēķina dienas (dienas, par kuru noteikta ieguldījumu plāna vērtība un ieguldījumu plāna daļas vērtība) cenas kas iegūtas no Bloomberg. Ja aprēķina brīdī aprēķina dienas cena vēl nav zināma, tad Līdzekļu pārvaldītājs izmanto pēdējo zināmo cenu.

Ja aprēķina dienas cena nav pieejama, vērtspapīra vērtības noteikšanai tiek izmantota pēdējā zināmā cena, kas nevar būt vecāka par 20 darba dienām attiecībā pret aprēķina dienu.

Līdzekļu pārvaldītājs ir atbildīgs par to, lai finanšu instrumentu uzskaites vērtība pēc iespējas precīzāk atspoguļotu finanšu instrumenta patieso vērtību.

Izņēmuma gadījumi, kuros finanšu instrumenta novērtēšana saskaņā ar zemāk aprakstītajiem principiem nesniedz pietiekamu pārlicību par uzskaites vērtības atbilstību patiesajai vērtībai:

- vairāk kā 20 darba dienas regulētajā tirgū tirgotam parāda vērtspapīram vai finanšu instrumentam nav cenu kotācijas vai tirdzniecības darījumu datu, un tādējādi tas ir uzskatāms par nelikvidu;
- tirdzniecība ar finanšu instrumentu ir apturēta regulētajā tirgū;
- ir pamatots iemesls apgalvot, ka finanšu instrumenta tirgus cena neatspoguļo tā patieso vērtību;
- citi gadījumi, kad finanšu instrumenta patieso vērtību nevar ticami novērtēt.

Pieeja par Finanšu instrumentu vērtības noteikšanu detalizētāk ir aprakstīta iekšējā dokumentā "Daļas vērtības aprēķina noteikumi".

7.2.2. Prasību uz pieprasījumu pret kredītiestādēm un termiņnoguldījumu vērtības noteikšana

- Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm un termiņnoguldījumi tiek novērtēti to nominālajā vērtībā;
- Termiņnoguldījumu procentu vērtība tiek aprēķināta, ievērojot uzkrāšanas principu. Ja noguldījuma līgumā ir paredzēta uzkrāto procentu izmaksa pa daļām, tad dienā, kad tiek saņemti uzkrātie procenti, uzkrātā procentu summa tiek samazināta par saņemto procentu summu.

7.2.3. Parāda vērtspapīru vērtības noteikšana

- Parāda vērtspapīra novērtēšanai tiek izmantota aprēķina dienas pēdējā zināmā tirgus dalībnieku vidējā (*mid*) cena.

- b) Parāda vērtspapīra ar kuponiem patiesā vērtība aprēķina dienā tiek noteikta, vērtspapīra tīro cenu palielinot par uzkrāto kuponu.
- c) Ja parāda vērtspapīrs sākotnēji tiek iegādāts, lai turētu to līdz termiņa beigām, šādu parāda vērtspapīru uzskaita amortizētajā vērtībā saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.
- d) Gadījumos, kad parāda vērtspapīra vērtību nevar noteikt augstāk aprakstītajā kārtībā, piemēro Starptautiskajos finanšu pārskatu standartos noteiktās vērtēšanas metodes.

7.2.4. Regulētā tirgū tirgota finanšu instrumenta vērtības noteikšana

- a) Regulētā tirgū tirgota (RTT) finanšu instrumenta novērtēšanai izmanto aprēķina dienas Bloomberg slēgšanas cenu tajā pašā biržā (tirgū), kurā tika nopirkts vērtspapīrs.
- b) Ja pēdējās 20 darba dienās nevienā no regulētajiem tirgiem, kuros RTT finanšu instruments tiek tirgots, nav veikts darījums ar šo finanšu instrumentu, šāda finanšu instrumenta vērtību nosaka saskaņā 7.2.5. punktu.

7.2.5. Regulētā tirgū netirgota kapitāla finanšu instrumenta vērtības noteikšana

- a) Finanšu instruments, kas netiek tirgots regulētā tirgū (RTN), tiek novērtēts pēc tā patiesās vērtības.
- b) Ja RTN finanšu instrumentu kotē profesionāls finanšu instrumentu tirgus dalībnieks, šī finanšu instrumenta novērtēšana balstās uz attiecīgo tirgus dalībnieka pieprasījuma cenu (*bid*).
- c) Gadījumā, ja RTN finanšu instrumentu nekotē profesionāls finanšu instrumentu tirgus dalībnieks, šo finanšu instrumentu novērtē izmantojot atbilstošu metodi, kas aprakstīta International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV) vadlīnijās.

7.2.6. Ieguldījumu fonda vērtības noteikšana

- a) Regulētā tirgū tirgotā (RTT) ieguldījumu fonda, tajā skaitā biržā tirgotā fonda (exchange traded fund, ETF) un alternatīvo ieguldījumu fonda, novērtēšanai izmanto pēdējo publicēto Bloomberg slēgšanas cenu tajā pašā biržā (tirgū), kurā tika nopirkts vērtspapīrs. Ja ilgāk par 20 darba dienām nav datu par cenām vai ja ieguldījumu fonds vairs nav iekļauts tajā tirgū, kurā tas tika nopirkts, tas jāvērtē, pamatojoties uz pēdējo publicēto cenu no jebkuriem citiem regulētiem tirgiem un daudzpusējām tirdzniecības sistēmām, kurās tas tiek tirgots.
- b) Regulētā tirgū netirgotā (RTN) ieguldījumu fonda, tajā skaitā alternatīvo ieguldījumu fonda, novērtēšanai izmanto tā pēdējo zināmo neto aktīvu vērtību (saskaņā ar finanšu pārskatos sniegto informāciju).

7.2.7. Atvasināto finanšu instrumentu vērtības noteikšana

- a) Regulētā tirgū tirgota atvasinātā finanšu instrumenta vērtību nosaka saskaņā ar 7.2.4.. Punktu. vai patiesajā vērtībā, ko nosaka vispārpieņemts novērtēšanas modelis, kura metodoloģija ir piemērota attiecīgā veida atvasinātā finanšu instrumentu vērtēšanai.
- b) Atvasinātā finanšu instrumenta, kas netiek tirgots regulētā tirgū, vērtību nosaka, pamatojoties uz vispārpieņemtu vērtēšanas modeli, kura metodoloģija ir piemērota attiecīgā veida atvasinātā finanšu instrumenta vērtēšanai. Pirms darījuma noslēgšanas par jebkuru atvasinātu finanšu instrumentu, Līdzekļu pārvaldītājs izveido atsevišķu vērtēšanas metodiku šāda veida atvasinātajiem instrumentiem.

7.2.8. Aktīvu pārdošana ar atpirkšanu

Aktīvu pārdošanas ar atpirkšanu darījumi tiek reģistrēti kā finansēšanas darījumi. Plāns var iesaistīties šajos darījumos kā aktīvu pārdevējs, un pārdotos aktīvus turpina uzrādīt savā aktīvu un saistību pārskatā, izmantojot attiecīgā veida aktīviem piemērotas uzskaites principus. Pārdošanas rezultātā saņemtie līdzekļi tiek uzrādīti kā saistības pret minēto aktīvu pircēju.

7.2.9. Darījumi ārvalstu valūtā

Plāna finanšu pārskatos un grāmatvedībā lietojamā naudas izteiksmes vienība ir eiro. Darījumi ārvalstu valūtā tiek pārvērtēti eiro pēc darījuma dienā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kursa. Sagatavojot aktīvu un saistību pārskatu, aktīvi un pasīvi ārvalstu valūtā tiek pārvērtēti eiro naudas vienībā pēc aktīvu un saistību pārskata sagatavošanas dienā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kursa. Ārvalstu valūtas maiņas kursa rezultātā iegūtā peļņa vai zaudējumi tiek iekļauti ienākumu un izdevumu pārskatā kā peļņa vai zaudējumi no ārvalstu valūtas pozīciju pārvērtēšanas.

7.3. Informācija par ieguldījumu plāna un daļas vērtības nodošanu atklātībai

Informācija par ieguldījumu plāna un daļas vērtību ir pieejama Luminor Bank AS Latvijas filiālē (adrese: Skanstes iela 12, Rīga, LV-1013, Latvija, tālrunis: 1880, tīmekļa vietne www.luminor.lv), Aģentūrā, kā arī tīmekļa vietnē www.manapensija.lv.

7.4. Ieguldījumu plāna ienākumu atkārtotas ieguldīšanas kārtība

Visi procenti, dividendes un citi ienākumi, ko saņem ieguldījumu plāns, tiks ieguldīti atkārtoti saskaņā ar ieguldījumu plāna ieguldījumu politiku, kas izklāstīta 3. nodaļā.

8. INFORMĀCIJA PAR NODOKĻIEM UN NODEVĀM

Saskaņā ar Normatīvajiem aktiem, ieguldījumu plāns nav juridiska persona un tādēļ nav nodokļu maksātājs. Saskaņā ar Normatīvajiem aktiem ieguldījumu plāna Prospekta apstiprināšanas brīdī investīciju ienākumiem no vērtspapīru darījumiem un termiņnoguldījumiem nodokļi netiek piemēroti. Ja Normatīvajos aktos tiktu paredzēta nodokļu piemērošana ieguldījumu objektiem vai darījumiem ar ieguldījumu plāna līdzekļiem, Līdzekļu pārvaldītājs šos nodokļu maksājumus segs no ieguldījumu plāna līdzekļiem.

Mainot līdzekļu pārvaldītāju vai ieguldījumu plānu, ieguldījumu plāna dalībniekam nodokļi netiek piemēroti. Prospekta apstiprināšanas brīdī ieguldījumu plāna dalībnieku iemaksas ieguldījumu plānā ar nodokļiem apliktas netiek. Sasniedzot pensijas vecumu, pensijas, kas tiks aprēķinātas bijušajiem ieguldījumu plāna dalībniekiem tiks apliktas ar ienākuma nodokli vispārējā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Izbeidzot dalību Shēmā, ieguldījumu plāna dalībnieks var pieprasīt fondētās pensijas kapitālu pievienot nefondētajam pensijas kapitālam, vai arī iegādāties dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas) polisi. Izmaksas no apvienotā fondēto un nefondēto pensiju kapitāla vai dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas) polisi aplik ar iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar „Likumu par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un citiem likumiem, kas var aizstāt šo likumu nākotnē, kā arī Ministru kabineta noteikumiem un citiem uz to pamata izdotiem tiesību aktiem.

Šajā ieguldījumu plāna prospektā ir aprakstīta tikai vispārējā nodokļu ieturēšanas kārtība atbilstoši normatīvajiem aktiem, kuri ir spēkā Prospekta apstiprināšanas laikā, tādēļ Līdzekļu pārvaldītājs aicina ņemt vērā, ka gan likumos, gan starptautiskajos līgumos var būt noteikti izņēmumi no aprakstītās kārtības. Ieguldītājiem ir ieteicams pastāvīgi sekot izmaiņām Latvijas Republikā spēkā esošajos normatīvajos aktos, kas saistīti ar no vērtspapīriem iegūtā ienākuma aplikšanu ar nodokļiem, un nepieciešamības gadījumā griezties pie profesionāliem konsultantiem. Iepriekš minētā informācija nav un nevar tikt uzskatīta par padomu nodokļu jautājumos vai juridisku atzinumu.

9. INFORMĀCIJA PAR PENSIJU SISTĒMU

Latvijā ir izveidota trīs līmeņu pensiju sistēma.

Pensiju sistēmas 1. līmenis – valsts obligātā nefondētā jeb neuzkrājošā pensiju shēma, kurā iesaistās visi iedzīvotāji, par kuriem tiek veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas. Tas ir balstīts uz paaudžu un dzimumu solidaritātes principa, ka iedzīvotāju maksājumi vecuma pensijām netiek uzkrāti kā ilgtermiņa ieguldījumi, bet izlietoti, lai izmaksātu vecuma pensijas esošajai pensionāru paaudzei.

Pensiju sistēmas 2.līmenis – valsts fondētā jeb uzkrājošā pensiju shēma, kurā sociālās apdrošināšanas iemaksas netiek izmaksātas esošajiem pensionāriem, bet gan ieguldītas finanšu tirgos un uzkrātas katra iemaksu veicēja vecuma pensijai, ar nolūku gūt peļņu un palielinot uzkrāto pensijas kapitālu.

Kopējās sociālās apdrošināšanas iemaksas pensijām (20% no darba ienākumiem) tiek pārdalītas starp pensiju sistēmas 1. un 2. līmeni no 2001. gada 1. jūlija līdz 2006. gadam (ieskaitot) attiecīgi 18% un 2%, 2007. gadā – 16% un 4%, 2008. gadā – 12% un 8%, 2009., 2010., 2011. un 2012. gadā – 18% un 2%, 2013. un 2014. gadā – 16% un 4%, savukārt 2015. gadā – attiecīgi 15% un 5%, bet ar 2016. gadu šī attiecība ir noteikta 14% un 6%. Tādējādi papildu iemaksas, pievienojoties pensiju sistēmas 2. līmenim nav jāveic.

Par fondēto pensiju shēmas dalībniekiem automātiski kļūst visas personas, kas dzimušas pēc 1971. gada 1. jūlija un par kurām ir veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas. Valsts fondēto pensiju apdrošināšanai pakļautās personas, kas dzimušas laika posmā no 1951. gada 2. jūlija līdz 1971. gada 1. jūlijam (ieskaitot), shēmā var

pieteikties brīvprātīgi, iesniedzot iesniegumu Aģentūras nodaļās, vai tās pilnvarotām personām, kuras noslēgušas līgumu ar Aģentūru par iesniegumu reģistrācijas nodrošināšanu.

Ieguldījumu plāns „Luminor indeksu ieguldījumu plāns Ilgtspējīgā nākotne” veic valsts fondēto pensiju shēmas (pensiju sistēmas 2.līmeņa) līdzekļu pārvaldīšanu saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un ieguldījumu plāna prospektu.

Pensiju sistēmas 3.līmenis – privātā brīvprātīgā pensiju shēma paredz, ka dalībnieku pašu un viņu labā brīvprātīgi veiktās naudas līdzekļu iemaksas privātajos pensiju fondos tiek ieguldītas finanšu tirgos un uzkrātas, lai veidotu papildu uzkrājumus savai vecuma pensijai.

10. LĪDZEKĻU PĀRVALDĪTĀJA PĀRVALDES INSTITŪCIJAS LOCEKĻU APSTIPRINĀJUMS PAR PROSPEKTĀ IEKĻAUTĀS INFORMĀCIJAS PATIESUMU

Mēs apliecinām, ka šajā prospektā sniegtā informācija atbilst patiesībai un ka netiek slēpti fakti, kas varētu kaitēt valsts fondēto pensiju shēmas esošo un potenciālo dalībnieku interesēm.

Valdes priekšsēdētājs _____ Atis Krūmiņš

Valdes locekle _____ Vita Krātiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU